

Форми роботи українських євроклубів

Утворення Європейських клубів у навчальних закладах України набуває все більшого поширення як форма педагогічної роботи, що дозволяє ефективно розширювати світогляд підростаючого покоління і розвивати здатність дітей та молоді до співпраці не лише у межах однієї держави, але й значно за межами її кордонів.

Актуальність дослідження діяльності євроклубів в Україні зумовлена євроінтеграційними прагненнями України та приєднанням нашої держави до Болонської декларації (19 травня 2005 р.), у якій підкреслюється необхідність підвищення мобільності студентів вищих навчальних закладів. Проте, зазначені зміни стосуються не лише вищих навчальних закладів. Адже, надати знання та сформувати вміння і установки необхідні для реалізації нових можливостей, потрібно у середніх навчальних закладах. Тобто, на школу лягає завдання підготувати такого випускника, який буде комфортно себе почувати у мобільному єдиному європейському освітньому просторі.

Метою даної статті є окреслення форм діяльності євроклубів в Україні, що сприятиме активному включенню вітчизняної молоді у світовий інформаційний та освітній простір.

Діяльність європейських клубів ще не знайшла свого детального відображення у вітчизняній науковій та методичній літературі. Із практичною діяльністю українських євроклубів можемо ознайомитися із матеріалів у періодичній пресі [2], а методика роботи клубів частково відображена у буклетах та листівках інформаційного характеру [1]. Іноземні джерела оповідають дещо більше про форми роботи євроклубів за кордоном. Існують окремі інформаційні ресурси для євроклубів, за допомогою яких можна поділитися досвідом, зав'язати контакти з іншими ентузіастами, розпочати

спільну діяльність (наприклад мережа польська мережа шкільних євроклубів організована фондом імені Роберта Шумана [5]). Детальніше розроблена і методична база організації діяльності євроклубів. Значною мірою ці методичні розробки можуть бути застосовані і в нашій державі [7].

Євроклуби в Україні почали створюватися у 1995 р. Першою країною, де з'явилися євроклуби була Португалія. Під час трансформації португальського суспільства, на завершальному етапі переходу від авторитаризму до демократії і приєднання країни до Європейського Економічного Співтовариства (організації, що історично передувала ЄС) у 80-ті роки минулого століття зародилася така форма діяльності як організація євроклубів. Їхні члени подорожували Європою, знайомилися з новими територіями та народами, налагоджували контакти з новими друзями. У 1991 році шкільні європейські клуби зазвучали вже офіційно завдяки професору та декану Політехнічного університету міста Ноттінгема Гордону Беллу. У 1992 році такі клуби починають створюватися в сусідній до нас західній країні - Польщі, на досвіді якої сьогодні працюють багато євроклубів України [2].

В умовах загального дефіциту доступної інформації про європейські об'єднанні процеси євроклуби покликані стати найближчим до молоді джерелом достовірної інформації про країни Європи та інтеграційні процеси на континенті. Європейські клуби сприяють зближенню європейської молоді на основі спільних цінностей демократії, співпраці і розумінні, що ми «єдині у різноманітності».

Головною метою діяльності євроклубів є знайомлення учасників та місцевої громади з Європейським Союзом і з Європою у цілому. В учнів формується почуття європейської єдності на ґрунті спільної європейської ідентичності. Через євроклуби відбувається пропагування загальноєвропейських демократичних цінностей, ознайомлення із способом

життя і культурою населення інших країн Європи, уміння представити власну культуру, країну, спосіб життя.

При тому, що євроклуби поширюють в Україні інформацію про Європейський Союз і сприяють зближенню молоді України і країн ЄС, дані організації не можуть бути звинувачені у космополітизмі і низькопоклонстві перед чужоземною культурою і цінностями. Серед завдань євроклубів одне із чільних місць посідає пізнання Європи починаючи із власного краю, міста, регіону, держави, як європейської території. Вивчення звичаїв і традицій народів Європи допоможе чітко позиціонувати власну традиційну і сучасну етнічну культуру.

Учасники євроклубів набувають досвіду організації інформаційних кампаній поширюючи знання про євроінтеграційні процеси та засади функціонування Європейського Союзу. Шляхом пошуку інформації, опрацювання нових друкованих та електронних джерел відбувається підвищення загального інтелектуального рівні учнів. У членів євроклубів формуються установки до лідерства, прийняття відповідальності, застосування критичного мислення. В цілому, відбувається підготовка молоді до життя в об'єднаній Європі.

Популяризація європейських цінностей допомагає подолати стереотипи негативного ставлення до сусідніх народів, із якими точилися криваві війни протягом багатьох століть. Як зазначає Джон Мак Кормік у своїй праці «Розуміння Європейського Союзу», у народів Європи є дуже багато того, що їх розділяє – у них бракує спільної історії - і при цьому вони сьогодні налагоджують взаємовигідну співпрацю, долаючи шкідливі стереотипи міжнаціональної ворожнечі [6].

Організаційно євроклуби можуть бути оформлені як офіційно зареєстровані згідно чинного законодавства (Закон України «Про об'єднання громадян») неурядові організації. Тоді клуб діє на підставі Статуту, може

мати власні банківські рахунки, печатку тощо. У переважній більшості, європейські клуби, що набувають статусу окремої неурядової організації створюються студентами вищих навчальних закладів або лідерами громадських організацій. Євроклуби, що виникають при загальноосвітніх школах, не реєструються як окремі неурядові організації. Вони створюються при навчальних закладах і діють на підставі Положення, що пишеться за участі вчителів, дирекції, учнів і батьків та затверджується директором установи. Така організаційна форма діяльності євроклубу може бути реалізована і у вищих навчальних закладах за участі ректорату, органів студентського самоврядування, кафедр тощо.

Для досягнення окреслених у Статуті або Положенні цілей кожен євроклуб обирає власні форми і методи роботи. Серед найпоширеніших можемо перелічити наступні.

Регулярні засідання євроклубів, де виголошуються виступи, поширюються інформаційні матеріали, проводяться дискусії на теми пов'язані із європейськими інтеграційними процесами. Такі зустрічі допомагають слідкувати за поточними подіями і підтримувати високу групову динаміку роботи. Створюють відчуття перебування у вирі подій.

Налагодження стосунків із закордонними шкільними євроклубами через міжнародні мережі. Це дозволяє брати участь у програмах міжнародного обміну. Реалізовувати спільні проекти із молодіжними організаціями з сусідніх країн. На спільні проекти, як правило, легше можна знайти фінансування із міжнародних фондів.

Публічні дебати (часто із використанням методики проведення шкільних дебатів за форматом Карла Поппера або Парламентських дебатів [3]). Формат Карла Поппера краще підходить для учнів середніх і старших класів. А формат Парламентських дебатів рекомендований для студентів

вузів, хоче може бути використаний для старшокласників, що мають достатній досвід гри у Дебати.

Проведення виставок (фотографій, малюнків, плакатів), конкурсів, випуск інформаційних матеріалів (стінгазети, європейські куточки у класах і бібліотеках) на теми пов'язані із Європою та Європейським Союзом. Такі форми роботи допомагають залучити нових творчих людей до роботи євроклубу. А також створити позитивні інформаційні приводи для висвітлення роботи клубу у місцевих засобах масової інформації. Журналісти із охотою відвідують подібні заходи, а редактори дають згоду на опублікування матеріалів із прес-релізів.

Організація тренінгових занять і рольових ігор. Для проведення тренінгів часто обирають теми, що навіть опосередковано пов'язані із європейською інтеграцією, але тим не менше готують учасників до життя у єдиній Європі – формують майстерність спілкування, ефективної взаємодії, вибору професії і подальшого працевлаштування. Серед рольових ігор на європейську тематику чудово зарекомендували себе «Формування майбутнього Європи» та «Європа у кризі». Окрім вищесказаного, ці ігри розроблені для проведення українською та англійською мовами. (Про рольові ігри на європейську тематику див. О. Неприцький „Рольові ігри з євроінтеграційної тематики” [4]).

Літературні та мистецькі вечори, де учасники знайомляться із творчою спадщиною відомих європейських авторів. Читання літературних творів у оригіналі допомагає подолати мовний бар'єр і розпочати функціональне використання іноземної мови.

Різного роду інформаційні кампанії спрямовані на місцеву громадськість (зустрічі, лекції, вистави, вікторини тощо). Це хороший спосіб популяризувати діяльність євроклубу і залучатися підтримкою місцевих органів влади та спонсорів.

Для досягнення окреслених цілей і успішного застосування перелічених форм роботи Європейські клуби у школах повинні залишатися справді добровільними об'єднаннями і не перетворюватися у ще один формалізм для звітності.

Ідея діяльності євроклубів за два десятиліття довела свою актуальність і життєздатність у різних країнах Європи. Вона захоплює молодь, стимулює ініціативу і творчість, виховує любов до власної культури і повагу до інших народів, допомагає самореалізації у великій об'єднаній Європі.

Список використаної літератури

1. Євроклуби в Україні. – Херсон, 2007.
2. Євроклуби: новий вимір в освіті // День. – 9 вересня. – 2004.
3. Ламах Е.Б., Марданенко В.В., Міненко Т.О., Чесноков А.В. Мистецтво публічних дебатів. – К., 2002.
4. Неприцький О.А. Рольові ігри з євроінтеграційної тематики // Відродження. Науково-методичний вісник Вінницького ОШОПП. – №7. – 2007. – С. 137-139.
5. Euroclubnetwork.eu Polish Robert Schuman Foundation // <http://www.euroclubnetwork.eu/>
6. McCormick John. Understanding the European Union. - London, 1999. - P.31.
7. Szkolne kluby europejskie. Materiały Dolnośląskiego ośrodka doskonalenia nauczycieli we Wrocławiu filii w Jeleniej Górze dla instytutu edukacji podyplomowej pracowników oświaty w Winnicy. – Jelenia Góra. – 2007.